

[Per Møller.]

sin redegørelse i formiddags være fælles standpunkter, fælles interesser og en fælles målsætning. Men det har de nordiske lande som bekendt ikke i forholdet til fællesmarkedet.

Noget andet er, at det ville være overmåde ønskeligt, om Sverige ville nå til en afklaring af, hvorvidt man ønsker forhandling om fuldt medlemskab af fællesmarkedet. Her er det jo rigtigt, når forbundskansler Willy Brandt peger på, at Sverige selv må afgøre, om dets neutralitet er forenelig med medlemskab af fællesmarkedet. Modsat f. eks. Østrig er det jo Sverige selv, der fortolker sin neutralitetspolitik og bestemmer, hvordan den skal tilpasse sig den ene eller den anden situation. Det kunne være interessant at høre, om regeringen mener, at den vil kunne udnytte den nye nordiske forbrødring til at tilskynde Sverige til at sætte fart i sin stillingtagen og gøre det med sigte på at følge Danmark og Norge ind i fællesmarkedet. Hvis aftalen om den nordiske union kunne fremme en sådan udvikling, ville det være overmåde fortjenstfuldt.

Spørgsmålet om, hvad meningen i grunden er med Nordek, vil måske blive besvaret med, at det kan være trygt at have en nordisk union som en reserveløsning, som en udvej, der kan få aktualitet, hvis det mislykkes at komme i fællesmarkedet. Over for et sådant synspunkt vil det være naturligt at gøre de betragtninger gældende, som daværende stats- og udenrigsminister J.O. Krag fremførte her i folketinget den 11. maj 1967, Folketingstidende 2. samling 1966-67 sp. 4189. Om mulighederne for at komme i fællesmarkedet sagde han:

„Det er et spørgsmål, ingen kan besvare, og jeg skal heller ikke prøve på at besvare det. Men når jeg alligevel tager det op, er det, fordi jeg synes, det er forkert, hvis dette spørgsmål udelukkende rejses med en overvældende negativ holdning. Det kan kun være en subjektiv vurdering, man kan have; men jeg mener, der er muligheder for, at disse forhandlinger vil lykkes.“

Også i dag kan der være anledning til at advare mod en tilbøjelighed til så at sige at gå på jagt efter negative momenter i bedømmelsen af udsigterne, og der er ligeledes baggrund, oven i købet en særdeles reali-

stisk baggrund, for at regne med, at de forestående forhandlinger med fællesmarkedet vil lykkes. Det forekommer derfor ikke at være påtrængende vigtigt at have reserveløsningen klar og oven i købet at begynde at sætte den i kraft, inden der er gået 2 år.

Det har ikke skortet på indtrængende henstillinger om at sætte bremserne i over for de nordiske bestræbelser. Med en klarhed, der kan føre tankerne hen på den afslørende replik i „Kejserens ny klæder“ om ikke at have noget tøj på, har professor Thorkil Kristensen mindet om, at man ikke så nemt kan have to slags udenrigspolitik på samme tid, og ud fra denne bedømmelse opfordrede han til at stille de nordiske forhandlinger i bero indtil videre.

Der kan også være grund til at hæfte sig ved en advarende røst fra industriens side. I en ledende artikel i Tidsskrift for Industri den 15. december i fjor hed det:

„På baggrund af den i Haag opnåede enighed mellem de seks fællesmarkedslande om at optage forhandlinger med de udenforstående lande må gennemførelsen af en nordisk toldunion være utænkelig. Erhvervslivet må forvente, at regeringerne ikke tager skridt, som kan vanskeliggøre eller umuliggøre, at Danmark og de øvrige nordiske lande kommer med i en europæisk løsning.“

På baggrund af de vægtige indvendinger mod at forcere arbejdet med den nordiske union må man spørge: Hvorfor har det haft et sådant hastværk med at blive færdig, i sidste omgang ja oven i købet i en sådan grad, at der ikke har været tid til at drage erhvervslivet ind i overvejelserne? Peder Syv har givet følgende advarsel: Hast var aldrig god uden til at fange lopper. Jeg skal ikke fastholde billedet ind i yderligere overvejelser om årsagen til, at man har haft så travlt.

Trods al uklarhed og trods den usikkerhed, som følger heraf, vil jeg dog fremhæve de værdifulde bestemmelser, der findes i det nu foreliggende aftaleudkast med hensyn til at sætte alle de ordninger ud af kraft, som vil kollidere med vort medlemskab af fællesmarkedet. Der er her skabt et værn mod en afsporing af vor positive politik over for fællesmarkedet. Derfor mener jeg, at det trods alle betænkeligheder vil være forsvarligt at godtage en ratificering af den nordi-